

Toelichting Template Planning HWBP

Versie 1.0, april 2015

Meer informatie?
ton.de.korte@hoogwaterbescherming.nl

In deze notitie is een toelichting opgenomen op de template planning, die ten behoeve van Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) aan projectorganisaties ter beschikking wordt gesteld.

Doel, context en doelgroep

Er is een template opgesteld voor een standaardplanning, waarin alle bouwstenen zijn vervat. Kortom, in deze planning is uitgegaan van de meest uitgebreide procedure. Projecten kunnen op basis van deze uitgebreide template zelf bepalen welke onderdelen van toepassing zijn.

In deze notitie worden de basisprincipes van planning uitgelegd. Dit omvat de doelstellingen van planning en de manier waarop planning wordt gebruikt als stuurinstrument voor de projectorganisatie en als toetsinstrument voor het programmabureau. Tevens worden de uitgangspunten geschetst en zal worden ingegaan op enkele definities met betrekking tot planning.

Gebruik van de template

De template is een hulpmiddel. De minimaal benodigde activiteiten zijn hierin benoemd, waarbij alle bouwstenen voor de kritische trajecten zijn opgenomen. Niet alle onderzoeken zijn apart benoemd. Die zijn in het referentiekader al benoemd en moeten per project apart worden gepland. De doorlooptijden en activiteiten kunnen en zullen wijzigen per project. Planning is maatwerk per project.

De template bevat "bouwstenen" die al dan niet kunnen worden toegevoegd door de projectorganisatie naar gelang aard en complexiteit van het project. De generieke planning verwijst direct naar de op te leveren producten uit het referentiekader en geeft gemiddelde doorlooptijden van de activiteiten die leiden tot deze producten.

Voor effectief gebruik verder concretiseren en projectspecifiek maken

- *Concretiseren*
(naar "week"-niveau, maar geen agenda-beheer) Geen actielijst, maar dient overzicht te bieden.
- Projectspectief:
 - Fast lane (of light) projecten:
Verwacht wordt dat een flink aantal HWBP projecten een kortere doorlooptijd hebben, omdat ze een lage complexiteit hebben. Aanzienlijke delen van de template zijn niet van toepassing (bv. 1 x besluitvorming verkenning & planstudie). Voor meer informatie over de status en invulling van Fast lane projecten wordt verwezen naar de website:
www.hoogwaterbeschermingsprogramma.nl
 - Projectspectifieke procedures of besluitvormingstrajecten (met mogelijk andere besluitvormingsgremia) toevoegen
 - Bouwstenen beschikbaar voor projectspectifieke procedures of specifieke aanbestedingen (bv. Europees openbaar, met –en zonder selectiefase, indien hier behoefte aan is, zijn deze beschikbaar bij de programmaorganisatie.)
 - De planning bevat alle werkzaamheden. Van werkzaamheden die uitbesteed zijn, worden alleen relevante mijlpalen of hoofdactiviteiten weergegeven.
- *Vasthouden aan de 8 mijlpalen:*
Mijlpalen die op voorblad benoemd zijn, dienen expliciet terug te komen in de planning!

Uitgangspunten template

De template is een generieke deterministische planning en daarmee een aanzet voor de probabilistische planning.

Structuur van het template

In de template is uitgegaan van drie hoofdsporen, de MIRT-fasering te weten:

1. Verkenning
2. Planstudie
3. Realisatie

Onder deze MIRT-fasering zijn de volgende subsporen opgenomen

- a. Organisatie & Besluitvorming. Het gaat hier om de interne besluitvormingstrajecten en besluitvormingstrajecten bij het programmabureau en overige externe actoren vanuit rol bevoegd gezag.
- b. Planprocedures. De procedures die horen bij het projectplan Waterwet, eventueel Rijksinpassingen of provinciaal inpassingsplan en alle bijbehorende (hoofd)vergunningen.
- c. Inpassing en conditionerende werkzaamheden. Hieronder wordt gerekend de activiteiten voor grondverwerving (w.o. opleggen gedoogplicht en/of inzetten onteigening), dan wel gebruik gronden, het verleggen van kabels en leidingen en explosievenonderzoek/ explosieven ruimen. Ook een goede afstemming en inpassing in de omgeving met als basis de stakeholderanalyse valt hieronder.
- d. Technische uitwerking en realisatie. In dit spoor worden alle onderzoeken en activiteiten gevat die leiden tot het voorkeursalternatief en uiteindelijk

vervat in contractstukken t.b.v. realisatie tot en met de daadwerkelijke realisatie zelf. Het programma zet er op in om als standaard de gunning al na de keuze van het VKA te laten plaatsvinden.

In de template zijn de hoofdactiviteiten benoemd van elk spoor. Deze hoofdactiviteiten verwijzen naar de genoemde activiteiten/ producten in het referentiekader.

Inhoudelijke uitgangspunten in de planning:

In de standaard template planning versie is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Projecttype is van gemiddelde omvang: 80% groen (land) en 20% rood (stad).
- UAV-GC (Parallel aan het uitwerken van het VKA worden ook de aanbestedingsdocumenten opgesteld om tav UAV-GC direct de markt op te kunnen bij de planuitwerking);
- Projectplan (geen bestemmingsplan)
- Grondverwerving en gedoogplicht worden beide toegepast. De gedoogplicht ligt niet op kritieke pad.
- De toetsing van het programmabureau nHWBP verloopt tot en met 4 weken.
- Voor de vaststelling van de subsidiebeschikking voor de realisatie wordt niet gewacht op de vaststelling van het projectplan door de provincie. Na de vaststelling van het projectplan door de beheerder wordt de subsidieaanvraag in behandeling genomen.
- Uitbesteding ingenieursdiensten start al voordat definitieve gunning is (mag zelfs al gegund worden voordat beschikt wordt, is uiteraard een kans en een risico)
- Maximale procedures zijn opgenomen.
- Marktbenaderingsstrategie wordt pas bepaald nadat VKA in ver gevorderd stadium is.
- Realisatiefase start al voordat het projectplan is goedgekeurd, de huidige regeling voorziet hier nog niet in, echter maatwerk qua project is mogelijk na afstemming met programmadirectie.
- Gunning van hoofdcontract vindt plaats na de planstudiebeschikking, aanbesteding kan al wel starten voor de gunning
- Deel van het team werkt aan VKA en deel van het team werkt aan plan van aanpak marktbenaderingsstrategie
- Uitgangspunt is OG verlegd kabels en leidingen (uiteraard kan o.b.v. risicoafweging tot andere keuze gekomen worden)
- Uitgangspunt: aankoop noodzakelijk, indien geen aankoop noodzakelijk is, kan planning aanzienlijk versnellen
- In de template is geprobeerd waar mogelijk zaken parallel te schakelen. Per project zal de unieke optimalisatie kunnen worden gezocht. Deze template levert daarvoor de bouwstenen aan.

Belangrijkste beslispunten voor projecten bij toepassing template

Bij de uitwerking zijn voor projecten drie belangrijke beslispunten te onderscheiden:

- Wanneer start de marktbenadering?: aan het eind van de verkenningsfase of aan het eind van de planuitwerkingsfase;
- Hoe worden de grondposities zeker gesteld?: De grondposities worden zeker gesteld met permanente verwerving inclusief onteigeningstraject dan wel het gebruik van grondposities wordt geregeld met een gedoogplicht;
- Is er sprake van RIP of BP?: Als planfiguur wordt gekozen voor een projectplan waterwet dan wel als planfiguur wordt gekozen voor een

bestemmingsplan van de gemeente of inpassingsplan van Rijk (RIP of PIP) of Provincie in samenhang met gebiedsontwikkeling. Een bestemmingsplan zal veelal van toepassing zijn als de inrichting zich beperkt tot 1 gemeente. Het instrument van Rijksinpassingsplan kan worden ingezet bij grotere complexiteit, gebiedsontwikkelingen over gemeentegrenzen of over provinciale grenzen en eventuele weerstand uit het gebied wordt als groot ingeschat. In het geval dat een bestemmingsplan (of PIP of RIP) wordt opgesteld zal in de meeste gevallen ook aanvullend een projectplan Waterwet worden opgesteld. Door de langere doorlooptijd van de bestemmingsplanprocedure zal het projectplan hier niet op kritieke pad liggen.

Bijlage 1 Toprisico's voor projecten

V= Verkenningsfase

P = Planuitwerkingsfase

R = Realisatiefase

Organisatie en besluitvorming

Onvoldoende middelen voor het project (alle fasen)

De projectmanager accepteert een opdracht waarvoor hij onvoldoende middelen ter beschikking blijkt te hebben waardoor het project op halve kracht van start gaat.

Geen duidelijke scope (V)

Het Plan van Aanpak wordt niet vastgesteld omdat bestuurders zich geen eenduidig beeld kunnen vormen van de scope van het project.

Ontbreken van bestuurlijk commitment (V)

De bestuurder kan zich inhoudelijk niet voldoende committeren aan de uitgangspunten voor het voorkeursalternatief (VKA), waardoor het VKA niet wordt vastgesteld.

Onzekerheid over subsidiering van de maatregel (V)

Bestuurders hebben aanvullende wensen en eisen over de inrichting van de maatregel, maar besluitvorming over de financiële middelen is nog niet genomen of wordt uitgesteld.

Spanning tussen project en lijnorganisatie (alle fasen)

Dit risico heeft betrekking op initiatieven vanuit de lijnorganisatie die mengen met de projectdoelstellingen waardoor het project wordt verstoord.

Ontbreken van ambtelijk commitment (V + P)

Door het ontbreken van ambtelijk commitment is de snelheid van handelen in de eigen organisatie (beheerders) te laag.

Kennis en kunde van het projectteam m.b.t. nieuwe werkmethoden (V + P)

Het blijkt een groot probleem om de juiste kennis en kunde voor het projectteam te werven. Het projectteam valt terug op traditionele werkmethoden en vertrouwde plannings zonder de kansen van het parallel schakelen te benutten. Daardoor zijn er problemen om de gewenste vaart in het proces te krijgen en te houden.

Toetsproces en vaststelling beschikking vergt veel tijd (V + P)

Het toetsproces kan niet binnen de afgesproken tijd worden afgerond of de producten worden afgekeurd, waardoor nadere onderzoeken of activiteiten moeten worden uitgevoerd.

Ruimtelijke Ordening-Spoor

Producten in het planproces worden niet vastgesteld door tegenstand vanuit de omgeving (P)

Noodzakelijke producten in het planproces kunnen niet worden vastgesteld omdat de omgeving gegrond bezwaar en beroep hiertegen maakt.

Onzekerheid over m.e.r.-plicht (V + P)

Ondanks zorgvuldige afweging of het project m.e.r.-plichtig is en beschrijving hiervan in de aanmeldnotitie Milieueffectrapportage blijkt in een laat stadium in de planuitwerking toch een aanvullend onderdeel van het project m.e.r.-plichtig.

Vergunningen zijn niet of te laat beschikbaar (P + R)

Het dossier ten behoeve van de vergunningaanvraag is te laat volledig beschikbaar, werkzaamheden kunnen niet starten. Bijvoorbeeld omdat men in een te laat stadium weet of een vergunning nodig is.

Het bestemmingsplan wordt niet vastgesteld door het bestuursorgaan (P)

Het plan veroorzaakt beroering, waardoor de gemeenteraad eerst nadere toezeggingen of aanpassingen van het plan wil.

Inpassing en conditionering

Geen duidelijkheid over belangen in de omgeving (V)

De belangen, eisen en wensen uit de omgeving zijn onvoldoende of onjuist meegenomen in de scopebeschrijving in het Plan van Aanpak. Hierdoor is op onjuiste aannames het VKA uitgewerkt.

Kabels en leidingen niet tijdig verlegd (P + R)

Kabel- en leidingeigenaren werken niet mee waardoor het project niet tijdig functievrij is gemaakt.

Spanning in de omgeving (alle fasen)

Naar mate het project meer concreet wordt, krijgt de omgeving beter zicht op wat het project gaat betekenen. Het risico bestaat eruit dat ondanks het omgevingsmanagement en het gevolgde formele proces de omgeving zich alsnog tegen het project keert.

Gronden komen te laat beschikbaar voor de aannemer (P + R)

De gronden worden later geleverd aan de aannemer dan in het contract overeengekomen, doordat:

- De administratieve onteigening te laat is opgestart;
- De Kroon bij de voortoets constateert dat de conceptstukken nog niet in orde zijn;
- De gerechtelijke onteigening te laat of niet juist wordt opgestart;
- Ten onrechte is verondersteld dat gronden minnelijk konden worden verworven.

Technische uitwerking en realisatie

Onvoorzijne wijziging in wet-, regelgeving waaronder rekenregels

Ondanks dat men in het project goed is geïnformeerd over wet- en regelgeving en dat de projectorganisatie anticipeert op wijzigingen wordt alsnog een (andere) wet, regelgeving of rekenregel van kracht waardoor werkzaamheden opnieuw moeten worden gedaan.

Resultaten van onderzoek zijn anders dan verwacht (alle fasen)

Advies of conclusies van onderzoek zijn anders dan verwacht, waardoor onderzoek opnieuw moet of moet worden aangevuld.

Het voorkeursalternatief blijkt technisch niet haalbaar (P)

De werkelijke situatie (buiten) blijkt anders dan de situatie die is beschreven in het voorkeursalternatief. Denk aan: een beverburcht, rijksmonument.

Het aanbestedingsdossier is niet tijdig beschikbaar (V + P)

De aanbesteding kan niet starten. Het aanbestedingsdossier is niet tijdig gereed vanwege onzekerheid over aanbestedingsstrategie, onbekendheid met geïntegreerde contracten of een onjuist of onvolledig samengesteld projectdossier.

Aanbesteder maakt fouten in de procedure (P + R)

Door fouten tijdens in de aanbestedingsprocedure mislukt de aanbesteding. Het project moet opnieuw worden aanbesteed.

Onbekendheden in en van de ondergrond (alle fasen)

In de diverse fasen van het project loop je het risico zaken in de ondergrond aan te treffen die je niet had verwacht. Onbekendheden in en van de ondergrond kunnen van invloed zijn op de keuze van een voorkeursalternatief en ook richting contract en uitvoering nog voor problemen in casu nader onderzoek en overleg aanleiding geven.

Invloed van beschermde natuur op het project (P + R)

Dit risico betreft het onverwacht aantreffen van flora of fauna in het projectgebied, ondanks professioneel onderzoek in eerder fasen. Hiervoor moeten maatregelen worden getroffen.

Werkelijke situatie wijkt af van bestek/planstudie (R)

Tijdens de realisatie van het project blijkt de situatie zoals beschreven in het bestek (RAW) / vraagspecificatie (UAV-gc) dusdanig af te wijken van de werkelijke situatie dat het noodzakelijk is om opdracht te geven voor meerwerk.

De aannemer komt contractuele verplichtingen niet na (R)

Tijdens de uitvoering van het project blijkt de aannemer contractuele verplichtingen niet of moeizaam na te komen. Dit leidt tot onderhandelingen, vertraging, extra kosten en ergernis.

Onbeschikbaarheid van materialen tijdens de realisatie (R)

Het risico bestaat eruit dat materialen onvoldoende voorhanden zijn of dat de prijs hoger is dan verwacht tijdens de realisatie. Een voorbeeld is de beschikbaarheid van klei met de juiste samenstelling.

Claims aannemer (meerwerk) en onduidelijkheid wie dit betaalt (R)

Het risico bestaat eruit dat een project een claim van de aannemer voor meerwerk moet honoreren omdat het project onvolledig of onjuiste informatie ter beschikking heeft gesteld. De vervolgvraag is of het meerwerk subsidiabel is.

Aannemer gaat failliet (R)

Tijdens de realisatie van het werk kan de aannemer failliet gaan. Vervolgens is de kans groot dat het werk opnieuw moet worden aanbesteed.